

ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮ

ಶಿಫಾರಸು - ೧

ಕರ್ನಾಟಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಧಿನಿಯಮ - ೧೯೮೩ ಇದರಿಂದ ದತ್ತವಾದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರವು ಅಂಗನವಾಡಿ ಮತ್ತು ಕಿಂಡರ್ ಗಾರ್ಟನ್ ಅಂದರೆ ನರ್ಸರಿ ಶಾಲೆಯ (ಎಲ್.ಕೆ.ಜಿ ಮತ್ತು ಯು.ಕೆ.ಜಿ) ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಏಕರೂಪತೆ ತರಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದಲೇ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಬೇಕು.

ಶಿಫಾರಸು - ೨

ಅ. ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ - ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ದಾಖಲೆಗಳೇ ಒಪ್ಪಿದ್ದು, ಈ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು - ಅಂದರೆ ೧ರಿಂದ ೭ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗಿನ ಶಿಕ್ಷಣವು - ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಶಿಕ್ಷಣವಾಗಬೇಕು. ಆಂಗ್ಲಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಶಾಲೆಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದಬೇಕು.

ಆ. ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮದ ೧ರಿಂದ ೪ನೇ ತರಗತಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದಬೇಕೆನ್ನುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶಕ್ಕೆ, ರಾಜ್ಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲ ಖಾಸಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ತಂದಿರುವ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು - ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಮಾತೃಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ಪರವಾದ ತೀರ್ಪಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ - ಕೂಡಲೇ ತೆರವು ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಶಿಫಾರಸು - ೩

ಅ. ೧ ರಿಂದ ೧೦ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲ (ಬಿ.ಇ; ಎಂ.ಬಿ.ಬಿ.ಎಸ್; ಬಿ.ಇಡಿ; ಟಿ.ಸಿ.ಎಚ್, ಐ.ಟಿ.ಐ; ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕೋರ್ಸುಗಳು) ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲ ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರವೇಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಆ. ೧ರಿಂದ ೧೦ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇ. ಅ ಮತ್ತು ಆ ನಲ್ಲಿರುವ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು ಗಡಿನಾಡು ಮತ್ತು ಹೊರನಾಡಿನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶದ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲ ೧ರಿಂದ ೧೦ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿರುವುದಷ್ಟೇ ಮಾನದಂಡವಾಗಬೇಕು.

ಶಿಫಾರಸು - ೪

ಅ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂರನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೨ನೇ ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ನರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಕನ್ನಡೇತರ ಮಾಧ್ಯಮದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ೩ನೇ

ತರಗತಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ೨ನೇ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕಲಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯವು ದಿನಾಂಕ: ೨೫-೧-೧೯೮೯ರಂದು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ತೀರ್ಪಿನ ಸಹಮತಿ ಇರುವುದನ್ನು ಮನಗಾಣಬೇಕು.

ಆ. ಉರ್ದುಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಾವಧಿ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಲು ಕೂಡಲೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶಿಫಾರಸು - ೫

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ಮೂರನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನು ಒಂದು ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕಲಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ಕಲಿಕೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನೇ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲಿಕೆಗೂ ಅಳವಡಿಸದೆ, ಮಾತುಗಾರಿಕೆ, ಸಂವಾದ, ಸಂವಹನಾಶೀಲತೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲಿಕಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು.

ಶಿಫಾರಸು - ೬

ಕನ್ನಡೇತರ ಮಾತೃಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದವರಿಗೆ ಒಂದು ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡೇತರರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ೩ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದಲೇ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನು ಒಂದು ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕಲಿಯುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ೩ ಭಾಷೆಗಳ ಕಲಿಕಾ ನೀತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ, ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಬೇಕು. (ಈಗಿರುವಂತೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸ್ವಪ್ರೇರಣೆಯ ಕಲಿಕೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲ-ಎಂದು ಹೇಳಬಾರದು. ಕನ್ನಡವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಪೂರ್ಣ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಈ ಶಿಫಾರಸಿನ ಆಶಯ) ಆದರೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಿಡದೆ ಯಾವುದಾದರೂ ೨ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿದರೂ ಸಾಕೆಂದು ನಿಯಮ ರೂಪಿಸಬೇಕು.

ಶಿಫಾರಸು - ೭

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯ ಬೋಧನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಮುಕ್ತ ಅನುಮತಿ ನೀಡಬೇಕು. ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಉಳಿದ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಐಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಡಿಲಿಸಿ 'ವಿಶೇಷಾವಕಾಶ' ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಸಂಪೂರ್ಣ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷಾನುದಾನ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು.

ಶಿಫಾರಸು - ೮

ಅ. ಬಿ.ಸಿ.ಎ., ಬಿ.ಬಿ.ಎಂ., ಬಿ.ಎಚ್.ಎಂ., ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಪದವಿ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಪದವಿ ತರಗತಿಗಳಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡವೂ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಭಾಗವಾಗಬೇಕು. ಈ ಮೂಲಕ ಪದವಿ ತರಗತಿಗಳ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು.

- ಆ. ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ., ಐ.ಟಿ.ಐ., ನರ್ಸಿಂಗ್ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಒಂದು ಭಾಷಾ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕಲಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕೋರ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು.
- ಇ. ಬಿ.ಇ.ಡಿ., ಟಿ.ಸಿ.ಎಚ್.ಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಡ್ಡಾಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಉಳಿದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿರುವಂತೆ ಅಂಕಗಳನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಈ. ವಿದೇಶಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಜರ್ಮನಿ, ಜಪಾನ್, ರಷ್ಯಾ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ದೇಶದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣದ (ಬಿ.ಇ., ಎಂ.ಬಿ.ಬಿ.ಎಸ್., ಬಿ.ಡಿ.ಎಸ್., ಇತ್ಯಾದಿ) ಮೊದಲೆರಡು ಸೆಮಿಸ್ಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರರಾಜ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸುವುದನ್ನು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಭಾಗವಾಗಿಸಬೇಕು. ಅಸಮತೋಲನದ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಅದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬೋಧಿಸಬೇಕು.
- ಉ. ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ತರಗತಿಗಳು ನಡೆಯುವಂತೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಒಟ್ಟು ಕನ್ನಡಪರ ಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಇರಬೇಕು.
- ಊ. ಬಡ ಕನ್ನಡಿಗರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ಜನಮುಖಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ವೃತ್ತಿಪರ ಪದವಿ ಕೋರ್ಸುಗಳನ್ನು ಆಧ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶಿಫಾರಸು - ೯

ಎಲ್ಲ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಪದವಿ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ 'ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಕನ್ನಡ' ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಿ, ಬೋಧಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು.

ಶಿಫಾರಸು - ೧೦

ಇನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪದವಿಪೂರ್ವ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಠ್ಯಗಳಾಗಿ ರೂಪಾಂತ ಹೊಂದಬೇಕು. ಸಮಕಾಲೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ವಿಕಾಸ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಪರಿಚಯವಾಗಬೇಕು. 'ಕನ್ನಡ ಭಾರತಿ' ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳ ಬದಲು ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಠ್ಯ' ಅಥವಾ ಕನ್ನಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪಠ್ಯ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಬೇಕು.

ಶಿಫಾರಸು - ೧೧

ಸರ್ಕಾರದ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವು ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು. ಇಂಗ್ಲೀಷೊಂದೇ ಬೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಬಳಕೆಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿರಬಾರದು.

ಶಿಫಾರಸು - ೧೨

ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಜನ ಅಧಿಕೃತ ಮಾತೃಭಾಷೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಇರಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಪ್ರಥಮಭಾಷೆಯಾಗಿ ತನ್ನ ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು ಅಥವಾ ತನ್ನ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಬದಲು ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಲಿಯಲು ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕ ವಾಸಿಗಳ ಮಾತೃಭಾಷೆಗಳಲ್ಲದ ಸಂಸ್ಕೃತ, ದಂಧ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಭಾಷೆಗಳು ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲರಬಾರದು. ಆಂಗ್ಲ ಇಂಡಿಯನ್ನರು ತಮ್ಮ 'ಮಾತೃಭಾಷೆ'ಯೆಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನು ಇತರರು ಪ್ರಥಮಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು.

ಶಿಫಾರಸು - ೧೩

ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಕನ್ನಡವು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗದೆ ಇರುವ ಯಾವುದೇ ಹಂತದ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲ ಪಾಠ ಕೇಳಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲ ಪಾಠ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು ಅಥವಾ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲ ಮಾತ್ರ ಪಾಠ ಕೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಭಾಗ ತೆರೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಪಾಠ ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುವ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಗತ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲ ಪಾಠ ಕೇಳುವುದು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲ ಪಾಠ ಮಾಡುವುದು, ಒಂದು ಹಕ್ಕಾಗಬೇಕು.

ಶಿಫಾರಸು - ೧೪

ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ, ಮಾಧ್ಯಮ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಕಾಲಾವಧಿ - ಮುಂತಾದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅನುಮತೋಲನವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕು.

ಶಿಫಾರಸು - ೧೫

ಅ. ಗಡಿನಾಡು ಮತ್ತು ಹೊರನಾಡಿನ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಚರ್ಚೆಗೆ ಗಡಿಭಾಗದ ರಾಜ್ಯಗಳ ಎಲ್ಲ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವರು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವರಿ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಇತರೆ ವರಿಷ್ಠಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧಿಕೃತ ವರಿಷ್ಠರು - ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಸೇರಿ ಚರ್ಚಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವೇ ನೇತೃತ್ವವಹಿಸಿ ಮುಂದಾಗಬೇಕು.

ಆ. ಗಡಿನಾಡು ಮತ್ತು ಹೊರನಾಡಿನವರು ೧ರಿಂದ ೧೦ನೆಯ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಅಂಥವರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು

ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ನೀಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿರುವುದೊಂದೇ ಮಾನದಂಡವಾಗಬೇಕು.

ಇ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಗಡಿಭಾಗದ ಹೊರ ಸಮೀಪದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗಡಿಭಾಗದ ಒಳಸಮೀಪದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಅಂಥವರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸಲು ಪಾಸ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಈ. ಗಡಿಭಾಗದ ಒಳಸಮೀಪದ ಸರ್ಕಾರಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳು ತೀರಾ ದುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡಬೇಕು. ಗಡಿಭಾಗದಲ್ಲ ಅವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡಬೇಕು. ಗಡಿಭಾಗದಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರವು ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಕಡೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಉ. ಗಡಿಭಾಗದ ಒಳಸಮೀಪದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬರುವ ಖಾಸಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಊ. ಗಡಿಭಾಗದ ಹೊರಸಮೀಪದಲ್ಲರುವ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಹೊರರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕವಾಗಿ ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರ, ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ, ಪೀಠೋಪಕರಣ - ಇಂಥ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ನಿಗದಿತ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಹಾಯಧನ ಕೊಡಲು ಸರ್ಕಾರವು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಋ. ಹೊರರಾಜ್ಯಗಳ ಒಳಗೆ ಹಾಗೂ ಗಡಿಭಾಗದಲ್ಲರುವ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ವಿತರಣೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಾಪಕರ ನೇಮಕವೂ ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಒತ್ತಡ ತರಬೇಕು.

ಎ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಟಿ.ಸಿ.ಎಚ್.ನಂತೆಯೇ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲ ಡಿ.ಇ.ಡಿ. ಎಂಬ ಕೋರ್ಸು ಇದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲ ಟಿ.ಸಿ.ಎಚ್. ಮಾಡಿದ ಮರಾಠಿಗರಿಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಶಿಕ್ಷಕರ ಹುದ್ದೆಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲ ಕನ್ನಡದಲ್ಲ ಡಿ.ಇ.ಡಿ. ಮಾಡಿದ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕರ ಹುದ್ದೆಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲ ಮಾಡಿದ ಡಿ.ಇ.ಡಿ., ಕೋರ್ಸು ಟಿ.ಸಿ.ಎಚ್.ಗೆ ಸಮಾನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಕ ಹುದ್ದೆಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಐ. ಗಡಿನಾಡು ಮತ್ತು ಹೊರನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜಕವಾಗುವಂತೆ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯು ವಿಶೇಷ ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬೇಕು.